

Motion

1978/79:196

av Rolf Hagel och Alf Lövenborg
om kyrkans skiljande från staten

Frågan om kyrkans skiljande från staten är en viktig principfråga som år efter år har förhalats av kyrkliga och konservativa kretsar. Den har diskuterats i årtionden och den finns inskriven i arbetarpartiernas program som en viktig punkt.

Efter ett fyraårigt utredande lade Alva Myrdal fram betänkandet Samhälle och trossamfund (SOU 1972:36) vilket skulle ligga till grund för ett regeringsförslag. Så blev icke fallet. Den dåvarande regeringen retirerade inför den borgerligt-kyrkliga offensiven och någon proposition kom aldrig.

Nästa fas i långhalningen blev tillkomsten av stat-kyrka-gruppen vars syfte uppenbarligen är att bevara svenska kyrkans nuvarande privilegieställning.

Enligt en artikel i SvD 12/12 1978, författad av kommunminister Bertil Hansson, innebär gruppens förslag "nya fungerande samband och relationer, allt förestavat av omsorg om kyrkan". Det heter också i samma artikel att man inte längre talar om kyrkans skiljande från staten utan fasthåller vid uttrycket "ändrade relationer".

Allt tyder på att man i tongivande kyrkliga och borgerliga kretsar frenetiskt arbetar för att konservera kyrkans roll som en integrerad del i staten och inom den offentliga sektorn.

Riksdagen stiftade 1951 en lag om religionsfrihet i vårt land, men den lagen kränks genom att man samtidigt behöll och behåller institutionen statskyrka som gör att man i och med födseln blir medlem av densamma. Det är också principiellt felaktigt att en av flera kyrkor i huvudsak skall finansieras via skattsedeln.

Vi anser att svenska kyrkan skall skiljas från staten och ges samma möjligheter och rättigheter som andra trossamfund. Självfallet skall kyrkan vid en nödvändig "skilsmässa" få statsbidrag på samma grunder som andra församlingar. Farhågorna för de kyrkliga församlingarnas ekonomiska ruin vid en sådan nyordning synes våldsamt överdrivna.

Den nuvarande statskyrkan är en ekonomisk maktfaktor i dagens Sverige. Den förvaltar enligt Alva Myrdals utredning rikedomar på närmare 10 miljarder kronor. Kyrkan äger mark och fastigheter i alla delar av Sverige. Kyrkans skogsarealer är 1,8 % av landets samlade skogsområden. Aktieinnehavet i olika vinstgivande bolag – inklusive multinationella koncerner – är betydande.

Kyrkans stora mark- och fastighetsinnehav går tillbaka till medeltiden då kyrkan var en ekonomisk och politisk maktfaktor i ännu högre grad. Gustav

Vasa gjorde ett fåfängt försök att beskära kyrkans ekonomiska makt genom att dra in storadelar av kyrkansegendomar till Kronan. Det ledde ingen vart, större delen lämnades senare tillbaka av Johan III och kyrkans roll som statsreligion knäslattes.

Vid kyrkans skiljande från staten är det självfallet att kyrkans väldiga skogs- och markinnehav måste överföras i samhällets ägo. Det är lika självklart som att beskattningsrätten måste upphöra. Folkbokföringen och begravningsväsendet måste överföras i samhällets ägo.

Arbetarpartiet kommunisterna anser dock att den principiella frågan är den viktigaste. Är man för religionsfrihet måste man inse att de nuvarande relationerna mellan stat och kyrka kränker denna princip. Kravet om kyrkans skiljande från staten omfattas med all säkerhet av en bred folkmajoritet i vårt land. Det är en programpunkt för flera partier i riksdagen. Mot den bakgrunden bör förhållningspolitiken i frågan om kyrkans skiljande från staten upphöra och avlösas av beslut.

Med åberopande av det ovan anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär skyndsamt förslag om kyrkans skiljande från staten.

Stockholm den 10 januari 1979

ROLF HAGEL (apk)

ALF LÖVENBORG (apk)